

הַשָּׁמַיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד. מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. אֶל מְקוֹם אֶחָד - לְמְקוֹם שְׁנֵי קָרָא אֶחָד, וְהוּא יָם תַּחְתּוֹן, שְׁהָרִי הוּא מִשְׁלֵים לְאֶחָד, וּבִלְעָדֵיו לֹא נִקְרָא אֶחָד. וּמִשְׁמַע שְׁכַתוּב יָקוּוּ, שְׁבוּ כָּל הַמַּיִם מִתַּכְּנִסִּים, כְּמוֹ שְׁנֵי אֲמָר (קְהֵלֶת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלְּכִים אֶל הַיָּם.

רַבִּי יִיסָא אָמַר, אֶל מְקוֹם אֶחָד - זֶהוּ מְקוֹם שְׁכַתוּב בּוּ (יִשְׁעִיָּה נד) וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תִמוּט. שְׁהָרִי הוּא נוֹטֵל הַכָּל זוֹרֵק בַּיָּם, וְבוּ מִתַּתְּקִנָּת הָאָרֶץ, שְׁכַתוּב וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה. זֹהֵי אָרֶץ, כְּמוֹ שְׁנֵי אֲמָר וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיִּבְשָׁה אָרֶץ.

לְמָה נִקְרָאת יִבְשָׁה? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הִינּוּ מַה שְׁכַתוּב (דְּבָרִים טו) לָחֶם עֲנִי. לָחֶם עֲנִי כְּתוּב. וּבִגְלָל שְׁהוּא לָחֶם עֲנִי נִקְרָא יִבְשָׁה, וְשׂוֹאֵב בְּתוֹכָהּ כָּל מִימֵי הָעוֹלָם, וְהִיא הִיְתָה יִבְשָׁה, עַד שֶׁמְקוֹם זֶה מְמַלֵּא אוֹתָהּ, וְאֵז שׁוֹפְעִים מִים דְּרָף אוֹתָם הַמְּקוּרוֹת.

וְלִמְקוֹה הַמַּיִם קָרָא יָמִים - זֶהוּ בֵּית כְּנֹס הַמַּיִם שְׁלִמְעֵלָה, שְׁשֵׁם כָּל הַמַּיִם מִתַּכְּנִסִּים וּמִשֵּׁם שׁוֹפְעִים וַיּוֹצֵאִים.

הַשְּׁלֵמָה מִהַהֲשַׁמְמוֹת (סִימָן ל"ב) שְׁבִיעֵי הָיָה בְּמִזְרָחוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמִשֵּׁם בָּא זֶרַעַם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי חוּט הַשְּׁדָרָה מְשׁוּף מִן הַמֶּחֶם שֶׁל אָדָם וּבָא לְאֶמָה, וּמִשֵּׁם הוּא הַזֶּרַע, שְׁכַתוּב (יִשְׁעִיָּה מג) מִמִּזְרַח אֲבִיא זֶרַעַךְ. כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל טוֹבִים - מִזֶּה הַמְּקוֹם אֲבִיא זֶרַעַךְ, יִתְחַדֵּשׁ לָךְ זֶרַע חֲדָשׁ. וּכְשִׁיִּשְׂרָאֵל רָעִים - מִן הַזֶּרַע שְׁכָבֵר בָּא לְעוֹלָם, שְׁכַתוּב (קְהֵלֶת א) דוֹר הַלֵּךְ וְדוֹר בָּא. דוֹר שְׁכָבֵר בָּא. וּמַהוּ מִמְעַרֵב אֶקְבָּצְךָ? מֵאוֹתָהּ מִדָּה שְׁנוּטָה תִּמְיֵד לְמַעְרֵב. וְלָמָּה נִקְרָא מַעְרֵב? מִפְּנֵי שֵׁשֶׁם מִתְעַרֵב כָּל הַזֶּרַע. מִשֵּׁל לָמָּה הַדְּבָר

הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד. מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. אֶל מְקוֹם אֶחָד. לְאֶתֶר דְּאֶקְרִי אֶחָד. וְאִיהוּ יָם תַּתְּאָה דְּהָא אִיהוּ אֲשָׁלִים לְאֶחָד. וּבִלְאֵ אִיהוּ לָא אֶקְרִי אֶחָד. וּמִשְׁמַע דְּכְתִיב יָקוּוּ דְּבִיהַ מִתַּכְּנִסִּין כְּלָהוּ מִיָּא כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר, (קְהֵלֶת א) כָּל הַנְּחָלִים הַוּלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'.

רַבִּי יִיסָא אָמַר אֶל מְקוֹם אֶחָד, דָּא אִיהוּ אֶתֶר דְּכְתִיב בִּיהַ (יִשְׁעִיָּה נד) וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תִמוּט. דְּהָא אִיהוּ נוֹטֵל כְּלָא וְשְׁדֵי בְּיָמָא וּבִיהַ אֶתְתַּקְּנָת אֶרְעָא דְּכְתִיב וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה דָּא הוּא אָרֶץ. כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיִּבְשָׁה אָרֶץ.

אֲמָאי אֶקְרִי יִבְשָׁה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק הִינּוּ דְּכְתִיב (דְּבָרִים טו) לָחֶם עֲוֹנִי לָחֶם עֲנִי כְּתִיב. וּבִגְיִן דְּאִיהוּ לָחֶם עֲנִי אֶקְרִי יִבְשָׁה. וְשָׂאִיב בְּגוֹוָה כָּל מִימִין דְּעֵלְמָא וְאִיהוּ יִבְשָׁה הוּי. עַד דְּאֶתֶר דָּא אֲמַלִּי לָהּ וּכְדִין נִגְדִין מִיָּא אוֹרַח דְּאֲנוּן מְקוּרוֹת.

וְלִמְקוֹה הַמַּיִם קָרָא יָמִים דָּא הוּא בֵּית כְּנֹס הַמַּיִם מִיִּין דְּלְעִילָא דְּתַמָּן מִתַּכְּנִסִּין כָּל מִיָּא וּמִתַּמָּן נִגְדִין וּנְפָקִין.

הַשְּׁלֵמָה מִהַהֲשַׁמְמוֹת (סִימָן ל"ב)

שְׁבִיעֵי הוּי בְּמִזְרָחוֹ שֶׁל עוֹלָם וּמִשֵּׁם בָּא זֶרַעַם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כִּי חוּט הַשְּׁדָרָה מְשׁוּף מִן הַמֶּחֶם שֶׁל אָדָם וּבָא לְאֶמָה וּמִשֵּׁם הוּא הַזֶּרַע דְּכְתִיב (יִשְׁעִיָּה מג) מִמִּזְרַח אֲבִיא זֶרַעַךְ, כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל טוֹבִים מִזֶּה הַמְּקוֹם אֲבִיא זֶרַעַךְ וְיִתְחַדֵּשׁ לָךְ זֶרַע חֲדָשׁ, וּכְשִׁיִּשְׂרָאֵל רָעִים מִן הַזֶּרַע שְׁכָבֵר בָּא לְעוֹלָם דְּכְתִיב (קְהֵלֶת א) דוֹר הַלֵּךְ וְדוֹר בָּא. דוֹר שְׁכָבֵר בָּא. וּמַאי מִמְעַרֵב אֶקְבָּצְךָ, מֵאוֹתָהּ מִדָּה שְׁנוּטָה תִּמְיֵד לְמַעְרֵב. וְלָמָּה אֶקְרִי מַעְרֵב, מִפְּנֵי שֵׁשֶׁם מִתְעַרֵב כָּל הַזֶּרַע.